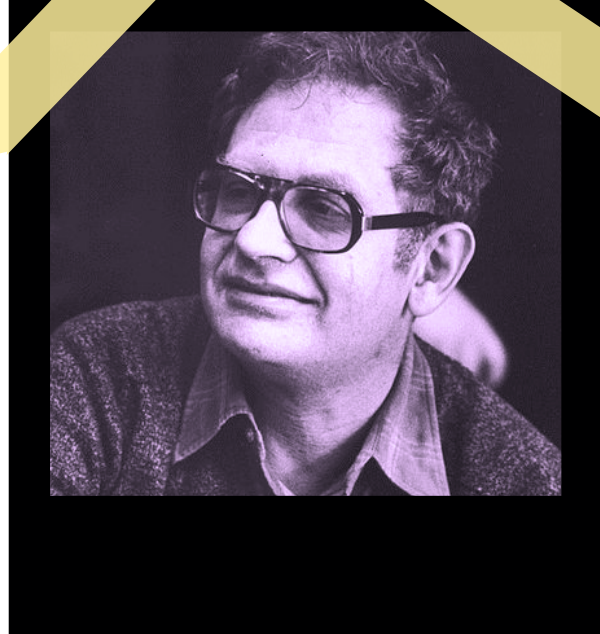


Lawrence Kohlberg (1927 - 1987)



Bron: <https://www.omgaanmetemoties.nl/ieder-mens-moet-8-levensvaardigheden-leren-om-goed-te-kunnen-functioneren-volgens-erik-erikson/>

- Amerikaan
- Psycholoog
- Morele ontwikkeling

Bronnen:

Praktijkgerichte ontwikkelingspsychologie, van wieg tot hangplek: de ontwikkeling van 0- tot 18-jarigen (Bil, P. de & Bil, M. de (2013))
Duriez, B., De ontwikkeling van het moreel denken (1998)
ChatGPT

Onderzoek

Onderzoek naar de morele ontwikkeling

Conclusie:

De morele ontwikkeling van kinderen verloopt volgens Kohlberg in een aantal stadia. Ieder stadium heeft een eigen manier van kijken/beleven van waarden en normen

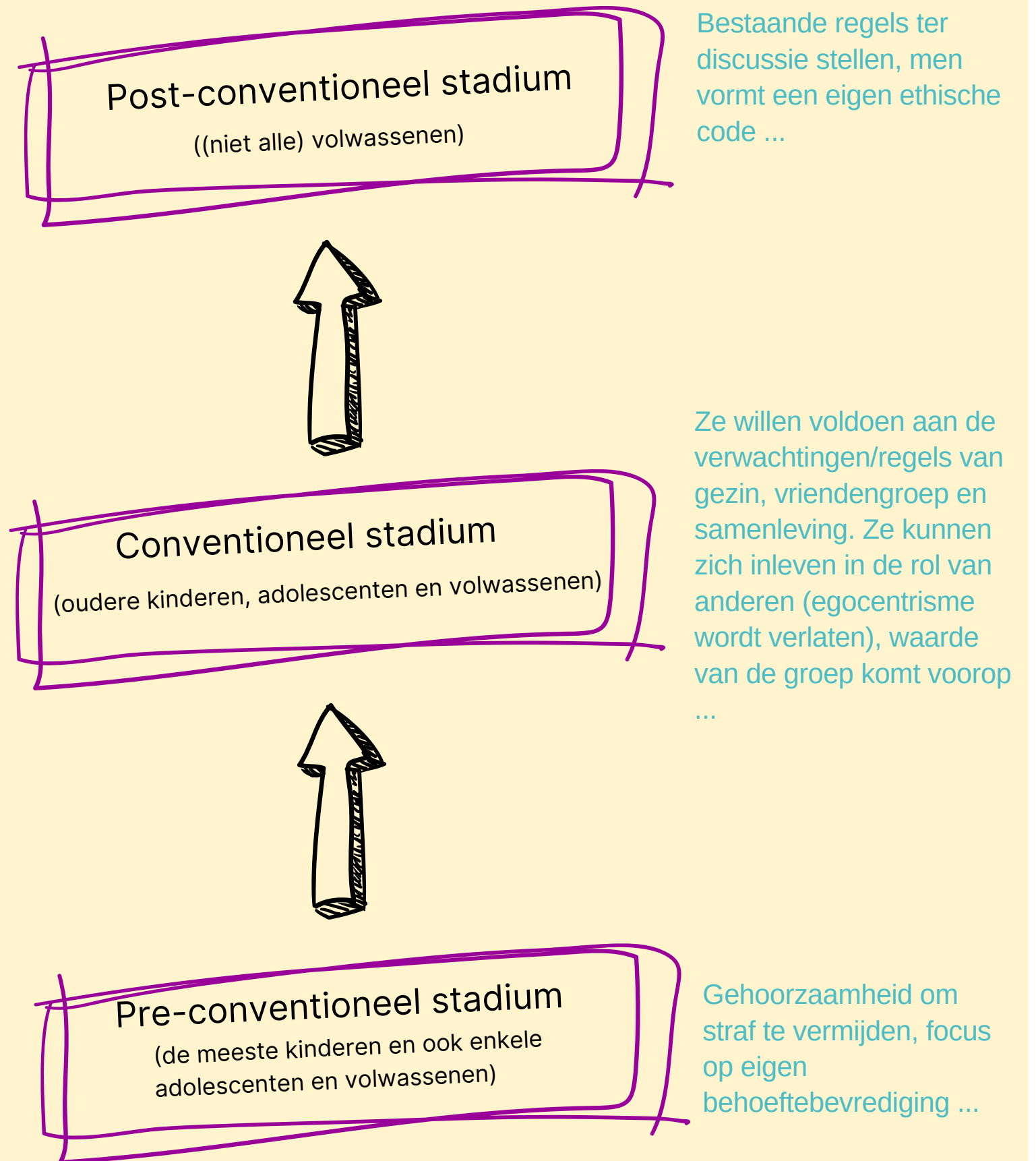
Elk kind doorloopt op eigen tempo de drie stadia. Kohlberg gaf geen specifieke leeftijden voor de verschillende stadia omdat binnen één stadium de leeftijdsvariatie heel groot kan zijn. Hoe ver hij/zij komt, is afhankelijk van de eigen ontwikkeling en invloeden uit de omgeving.

Voor de volledigheid moeten we hier nog aan toevoegen dat er bij baby's nog geen sprake is van enige morele activiteit. De baby is nog niet moreel gevoelig, verstaat geen morele regels en kan ze dus ook niet toepassen.

● Stadiatheorie



Visualisatie stadiatheorie



Koppeling met kinderopvang

In de context van de kinderopvang kunnen de principes van Kohlberg zijn theorie worden toegepast om een ondersteunende omgeving te bieden die de morele ontwikkeling van kinderen bevordert.

Hoe een kinderbegeleider omgaat met waarden en normen is belangrijk voor de morele ontwikkeling van kinderen.

Enkele aspecten waar men op kan inzetten in de kinderopvang (zowel bij baby's en peuters als bij schoolgaande kinderen, gezien ze hoofdzakelijk binnen hetzelfde stadium vallen).

- **Morele educatie:**
Kinderbegeleiders kunnen actief bijdragen aan de morele ontwikkeling van kinderen door tijdens alledaagse momenten en activiteiten in te zetten op het begrijpen van goed en fout.
- **Beloningen en grenzen:**
In dit stadium reageren kinderen sterk op beloningen en straffen. Kinderbegeleiders moeten consequent zijn in het belonen van positief gedrag en het toepassen van passende consequenties voor ongewenst gedrag. Door hierin consequent te zijn help je kinderen begrijpen wat sociaal aanvaardbaar is en wat niet.
- **Bij oudere kinderen, betrek kinderen bij het opstellen van regels:**
Bespreek waarom regels belangrijk zijn en welke impact ze hebben op de groep. Door samen met de kinderen regels op te stellen voelen ze zich mede verantwoordelijk om deze regels na te leven.

Enkele koppelingen met kwaliteitsvol handelen en pedagogisch handelen

Wees zelf een voorbeeld van positief moreel gedrag **LPD5**

Kinderen leren veel door te observeren en te imiteren. Toon dus zelf vriendelijkheid, respect, eerlijkheid ... in je interacties met anderen.

Maak morele keuzes bespreekbaar **LPD5**

Bied emotionele steun en bespreek situaties waarin keuzes moeten worden gemaakt. Vraag naar hun gedachten en gevoelens. Ga een open gesprek aan met het kind en help hem/haar begrijpen waarom bepaalde gedragingen niet kunnen en hoe hun keuze ook anderen beïnvloedt.

Verhalen en literatuur: **LPD25**

Gebruik verhalen en boeken die morele thema's bevatten. Bespreek na het lezen van het verhaal de morele lessen en vraag kinderen hoe ze zich zouden voelen of handelen in vergelijkbare situaties.

Belonen is krachtiger dan straffen: **LPD23**

Beloon kinderen voor vriendelijkheid, delen, behulpzaamheid... om een positieve associatie met moreel gedrag te creëren.

Enkele kleine tips: **LPD5 en LPD23**

- Zorg voor duidelijke communicatie zodat iedereen goed weet wat van hen verwacht wordt en wat de gevolgen zijn van hun gedrag.
- Formuleer eenvoudige en haalbare regels die passen bij de leeftijd en ontwikkelingsfase van de kinderen.
- Erken, beloon of straf onmiddellijk.

Enkele tips: **LPD23**

Bespreek het belang van regels.
Laat de kinderen brainstormen.
Maak een lijst en zorg dat iedereen de kans krijgt om zijn/haar ideeën te geven.
Visualiseer de regels.
Herzie indien nodig en betrek de kinderen ook bij een herziening.

...